

Матеріальна відповідальність працівника

Працівник, який заподіяв шкоду, може добровільно її відшкодувати повністю або частково. Зі згоди власника або уповноваженого ним органу працівник має право передати для відшкодування заподіяної ним шкоди рівноцінне майно чи виправити пошкоджене.

При відмові працівника від добровільного відшкодування заподіяних ним збитків воно провадиться таким чином. Покриття шкоди в розмірі, що не перевищує середнього місячного заробітку, відповідно до п. 1 ст. 136 КЗпП провадиться за розпорядженням (наказом) керівник;! підприємства через відрахування із заробітної плати працівника. Згідно з п. 2 ст. 136 КЗпП таке розпорядження повинно бути зроблене не пізніше двох тижнів з дня виявлення шкоди і виконане не раніше семи днів з дня повідомлення про це працівника. У разі незгоди працівника з відрахуванням взагалі чи розміром встановленого відшкодування працівник може подати заяву про розгляд спірного питання в комісію по трудових спорах, а потім до суду.

У решті випадків згідно зі змістом п. 3 ст. 136 КЗпП відшкодування збитків працівником забезпечується шляхом подання власником (уповноваженим ним органом) позову до суду. Позов може бути поданий протягом року з дня виявлення шкоди. При визначенні розміру відшкодування враховується розмір матеріальної шкоди, ступінь вини працівника і конкретні обставини, за яких було спричинено матеріальні збитки. Ст. 137 КЗпП вказує на обставини, які підлягають врахуванню при визначенні розміру відшкодування. Зокрема, розмір відшкодування зменшується, якщо шкода стала наслідком не лише винної дії працівника, але і відсутності умов збереження матеріальних цінностей, крім випадків, коли шкода заподіяна злочинними діями працівника.

Розмір шкоди чи збитків, заподіяних власникові, відповідно до п. 3 ст. 135 КЗпП визначається за фактичними втратами на підставі даних бухгалтерського обліку, виходячи з балансової вартості майна на день виявлення шкоди з врахуванням його зносу.

Розмір відшкодування шкоди за підвищеною матеріальною відповідальністю визначається відповідно до Закону України "Про визначення розмірів збитків, спричинених підприємству, установі, організації розкраданням, знищенням (псуванням), нестачею чи втратою дорогоцінних металів, дорогоцінних каменів і валютних цінностей" від 6.06.1996 р. та Порядком визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей.

При колективній матеріальній відповідальності розмір збитків, що підлягають відшкодуванню, визначається для кожного із членів колективу (бригади) з врахуванням ступеня його вини і пропорційно розміру заробітної плати.